

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 10 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 1 for; razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carovine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu malo strari, a nesloga svo pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštarine. Nepodpisani se dopisi nepotrobljavaju. Dopisi se nevradaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Piazza della Dogana N. 1* Senta II.

Godina IV.

U Trstu 1. Maja 1873.

Broj 9.

Pogled po svietu.

U Trstu 30 travnja.

Ovo prošlih petnaest danah bjehu posvećeni u prvom redu našoj sjajnoj vladajućoj kući. Dne dvadesetoga vjondala se Gizela, carova kći, s mladim bavarskim knezom Leopoldom. Tom prigodom dolazahu caru mnogobrojno čestitke sa svih stranah carevine, pa se tim i opet pokazalo, da su austrijski narodi ipak u nečom svi složni, a to jest, u ljubavi i odanosti prama svojemu vladaru i njegovoj obitelji. Vidi se dakle, da vjora austrijskih narodah nije onako prevrtljiva, kako su prevrtljivi od više godinah austrijski ministri i njihova politika, koja kao da nemože jednomu narodu ugoditi, a da drugoga neozlovolji. Al upravo ta sloga naprama caru nam je porukom, da se mora kada tada naći način vladanja, koje će sve austrijske narode jednako zadovoljiti i umiriti. A to i jest, što mi želimo, naime za prigodu crnih danah, koji bi se mogli izvana na Austriju sleći.

Kako smo zadnji put javili, Poljaci dojdžo u delegacije, al kako nisu htjeli stupiti i u carevinsko vieće, koje bjehu ostavili poradi novoga izbornoga zakona, tako im bješe javljeno, da su prestali biti zastupnici i u carevinskom vieću i u istih delegacijah. Al je zato u isto doba njihov zemljak Ziemialkovski bio imenovan ministrom, kao da se je htjelo reći, da se još nije izgubilo ufanje, da će se Poljaci ipak opamotiti i pokoriti novomu položaju stvarih. Al kao da neće biti iz toga ništa, jer poljski listovi neće nikako da razumiju, što bi imalo znamenovati to imenovanje. Dne dvadeset i četvrtoga bi svečano zatvoreno carevinsko vieće. Nje. Veličanstvo car je sa prestolja držao govor sakupljenim okolo sebe zastupnikom. U tom govoru car naglašuje, da je novim izbornim zakonom carevinsko vieće došlo do nezavisnosti, koja mu je trebala. Onda, pobrojiv što je još sve carevinsko vieće učinilo i izjaviv da država napreduje u blagostanju, zaključiv rekav, da se svjetska izložba otvara u povoljnih okolnostih i da mir u Evropi nije nigdje poremećen. Delegacije rado još i sada. Ljetos su Magjari, koji hoće da štede, pak skupnim ministrom računom prokrižuju. Iz Ugarsko i Hrvatsko neima ništa osobita, nego da se Hrvati rado nadaju povoljnu uspjehu od svojega s Magjari dogovaranja, al da Magjari pišu u svojih novicah koješta, što se s tom nadom vrlo neslaže.

Iz ostaloga svijeta je najkрупnija viest ta, da se bio jako razbolio sveti otac papa, al mu je sad opet bolje. Već su se neprijatelji veselili, da će erkva ostati bez glave; a ljudi svi i svuda domišljali, tko će mu biti nasljednik. Iz Petrograda se čuje, da je car Aleksandar dočekao vrlo liepo cara Vilima, svojega prijatelja. I tu se sviet domišlja, što može znamenovati to vjekovito prijateljstvo tih dvih najmoćnijih vladarah, što jih danas sviet ima.

Na noge!

I.

Ako ikada, sad je vrijeme da pokažemo, da smo braća; ako ikada, sad je vrijeme da pokažemo, da smo jedna tor ista krv; ako ikada, sad je vrijeme da pokažemo, da med nami vlada bratinski sklad i sloga. Složna braća pjevaju, a nesložna plaču! Pa to će se i nam dogoditi, kako već budemo

složni, il nesložni, kad svane naš dan i kućne naša odlučna ura. Zato mi već danas vapijemo našem u Istri puku, hrvatskomu i slovenskomu, neka se pripravi na složan rad i na muško ozbiljno djelo. Jer akoprem se još neznaju uprav kadu, ipak se zna za siguro, da će udariti za njega ura, kad će se jasno viditi, što valja i koliko je vriedan. I to možebit prije nego li mislimo.

Što će to biti?

Slušajte!

Naša stara domovina, Austrija, nahodil se, od šestoga prošloga travnja, na novom noventom temelju. Tuj dan je Njegovo Veličanstvo, naš promilostivi cesar, potvrdilo novi izborni zakon. Zato se moramo nadati od tjedna do tjedna, da ćemo bit pozvani, doći na birališće na temelju toga novoga zakona. A ovo u čom stoji taj zakon. Dosad su pokrajinski sabori ili tako zvane dlote birale i pošljale u Beč na carevinsko vieće naše tamo zastupnike. Odsad to prestaje. Sud će jih sam puk birati i ravnim putem sam u Beč pošljati. Dosad je Istra imala u Beču dva zastupnika, a odsad će imati četiri. Dosad su ta dva zastupnika bila mal da ne uvijek dva Talijana, a odsad unapred će biti pol i pol, dva najmo Talijana i dva naša. Dva Talijana, jer će veliki posljednici izabrati jednoga, gradovi pako i trgovačke komore drugoga. A tko će izabrati i gdje ta dva naša? Ta dva naša hoćemo, ako Bog da, izabrati mi u naših vanjskih iliti kmetskih obćinah. U vanjskih obćinah smo mi gospodari; tu neima nigdje Talijanu ni traga ni glasa. Talijanom nebi bilo pravo, da se mi umiešamo u njihovo gradske izbore; pa siguro nećemo dopustiti ni mi, da se umješaju oni u naše vanjske. Svakomu svoje: njim gradovi, a nam ravno polje. Svaki za sebe, a Bog za sve!

A kako ćemo birati?

Evo ovako!

Svega skupa bit će dva poziva. Na prvi poziv hoće se skupiti najprije birači iliti svi kućegospodari, svaki u svojoj obćini, pak će izabrati izmedju sebe tako zvane izbornike. Kad budu izabrani izbornici, doći će drugi poziv. Na taj poziv hoće se skupiti izabrani izbornici u odredjen dan u odredjenih za to mjestih. Na tih mjestih bit će u svakom svojo izborno povjerenstvo iliti komisijon, koji će izbore ravnati i paziti, da se što proti zakonu nenćini. Pred timi povjerenstvi hoće jedna polovica Istre imenovati jednoga a druga drugoga muža; i ta dva muža će onda biti naši u Beču zastupnici. Zapadna Istra će birati na trih, a istočna na četirih mjestih. Evo jih:

1. U Poreču će birati kotar (distret, cirkondarij) Porečki, Motovunski i Buljski;
2. U Kopru će birati kotar Koparski, Piranski i Buzetski;
3. U Vodnjanu će birati kotar Vodnjanski, Pulski i Rovinjski.

To je zapadna polovica i ta će imati sva na svih trih mjestih imenovati jednoga te istoga muža. — Onda:

1. U Pazinu će birati kotar Pazinski i Labinjski;
2. Na Voloskom će birati kotar Voloski i Novogradski;
3. U Krku će birati kotar Krčki i Creski;
4. U Lošinu će birati kotar Lošinjski.

I to je istočna polovica Istre, koja će takodjer imati glasovati na svih tih četirih mjestih za jednoga te istoga čovjeka. —

D o p i s i.

Iz južne Istre.

Sad je svakomu jasno i očividno, kako ćemo morat biti složni i dogovorni, ako želimo, da si u dan tih izborah osvjetlamo lice, kako još nismo nikad do sada. Jer imajuć jedni birati na trih, a drugi na četirih mjestih, bez sloge i dogovara bi siguro propali, a slogom i dogovorom hoćemu siguro predobiti. Dosad se u bečkom carevinskom vieću nije, tako reć, ni znalo, da ima i jnas u Istri; odsad će se znati ne samo to, nego i koje su naše prve i najveće potreboće, jer ćemo tamo poslati dva baš naša čovjeka. A svoj za svojega uvijek i svagdje skrbi i opravlja. Koja će ta dva čovjeka biti, koja ćemo imati izabrati, to ćemo u svoje vrijeme u najzgodniju dobu javiti. Javit ćemo naime, koga će imati izabrati zapadna i koga istočna polovica Istre. Za sad je najglavnija stvar ta, da poučimo prije svega biraće, kako će se imati vladati kod biranja izbornikah; onda izbornike, kako će se imati vladati, kad budu pozvani u jednoj i drugoj polovici naše domovine, da biraju svoje zastupnike.

Nego o tom ćemo, ako Bog da, naposo govoriti u budućih brojevih ovoga lista, kojemu ako ikada, baš sada treba, da mu svaki od nas dobro ime zapamti i duboko u sree zarieže, jer nas neće na svietu ništa drugo spasiti, nego — naš sklad i sloga!

P O T I J A.

kako treba postupati s marvom (živinom) da neoboli, i što ima učiniti gospodar, kad mu oboli.

(Dalje)

Zivina potrebuje pitja.

Govoreć o vodi za napoj, živini najbolje tekne čista voda. Ako marva za dugo vremena mutnu vodu pije, lahko joj želudac oslabi, a mogla bi i oboliti. Radi toga dobro bi bilo, mutnu vodu živini nikad nedati, prije nego li se na zraku dalje neobstoji. Ovce i konji nepiju rado nikakve kalne ili mutne vode, pa je zato gospodaru skrbiti, da im u koliko je moguće za pitje pribavi čiste vode. Govedja živina negleda tako na tanko, nego ako izkazuje želju za gnjilom ili solnatom vodom, kao n. p. iz gnjojnice, znak je tada, da ima želudac pokvaren, pa joj treba soli dati. Voda iz movčarab, kaljugah (kalužah) i malih kalićah svakoj je živini, a osobito ovac škodljiva, ako pak nije moguće propriječiti, da živina takove vode nepije, jako dobro bi bilo, dati joj kadmada, prije nego li ide na pašu, vode, u kojoj je raztopljeno nekoliko soli, a to, jer se živina po tom na paši neće slabije vode latiti.

Konji i goveda ljube nemrzlu, dapače nekoliko prestahu vodu; pa zato, osobito kad se živina poparenom krmom hrani, treba paziti, da joj se nebi premrzle vode dalo, jer se to jeduo s drugim neslaže; a poradi toga istoga uzroka i snježnica je govedom i konjem škodljiva. Ovce naproti piju radje mrzlu vodu, i ništa njim neškodi, ako si i lizaujem snjega žedju guse.

Kao što čista, mehka voda živinskomu zdravlju dobro tekne, tako isto i preveć vode dati živini, bilo s hranom bilo potlo se najila, moglo bi joj kadmada škodljivo biti.

Koliko se uprav vode živini ima dati, to zavisi od raznih okolščinah. U toj se stvari jednako neslažu sva plemena; tako n. p. krmak (prasec) potrebuje najveć vode, manje konj i goveda; ovce pako, osobito ako su na paši, jer istom pašom dosti vode uživaju, najmanje vode potrebuju.

Polag hrane, koju živina dobiva, najbolje se gospodar može ravnati, koliko joj vode ide. Kad suhu hranu dobiva, treba joj dati više vode, ako pak dobiva jurve po samoj sobi vlažnu i vodenu hranu, kao n. p. zelenu (frižku) hranu, poparenu krmu, il ako ide na pašu, treba joj manje i pitja. Isto tako i polag ljetne dobe i vremena živina već ili manje pitja potrebuje. Što je ljetno doba ili vrijeme suhlje, to živina više vode potrebuje. U obće živini treba dati toliko vode, bilo s hranom bilo osim nje, da žedje nikad netrpi. Osobito pri prascih, koji su u toj stvari jako občutljivi, kanoti i pri ostaloj živini, radi pomanjkanje vode teške se i jako pogibeljne bolesti ukote.

(Sledit će.)

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“ uzkliknu pok. Gaj, kada si bio preduzeo liepu zadaću, buditi iz mrtvila rod hrvatski. Daleko je zasegla rieč odvažna muža, mnogo je srdce oživio njegov čvrst glas. On je podigao narod hrvatski do samosvjesti, do razluke svoga od tudjega, do spoznanja koristi svoje od uštrba, naučio ga je ljubiti svoje, a poštovati tudje.

Ali da! Nezavisi uvijek obilna žetva od dobre sjetve. Dobro zrno na nevaljalu tlu riedko razveseli sijača valjanim rodom. Evo gle, mili štioče! I u tvoju je postojbinu bezdvojbno palo po koje zrno obilna Gajeva sjemena, da ga makar i ptica iz kljuna izgubila; ipak u kršnoj tvojoj domovini, u neplodnom tvom zavičaju izgine bez žudjena ploda. Znadeš li ti, kojega si roda i koljena? Poznaješ li, rode mili, bujuu i dišnu braću svoju? Na svoju najveću žalost moram pred svim svietom priznati, da niti znadeš jedno, niti poznaješ drugo. Prieko Učke nejma za tebe svieta, preko mora je bezdna propast. Sam sobo zoveš pogrđnim imenom *ševanin*, a u cielom svietu misliš da braće neimaš!

Prije vjekovah te je sudbina odtellila od jednokrve braće tvoje. Braća tvoja, narode, odavna se već bore za prava svđa i ne uzalud, a ti si svoja svojlm nomarom prolgrao. Dok si ti drlemao, susjedi su tvoji bđili. Talijani promda u manjini imadu sve, a ti u većini nejmaš ništa. Tko posjeduje najljepša imanja? Tko je gospodin? Ojji je jezik u uredih i školah? Talijanski. Novcom žaljovah tvojih, narode, odgajaju se tvoje pijavice. Svega lišeni, iz vlastite kuće proćerani, potucaju se sinovi tvoji po svietu od nemila do nedraga, došim se za tvoj žuhki novac odgajaju doma i u velikih gradovih sinovi tvojih talijanskih susjedah, koji će te s vremenom izsmjeļavati. Svoga toga ti nevidiš, sam svoje koristi nepoznaš, narode, uza sve to još drlemlješ. U kući se tvojoj neman širi, traju gdje što može, a ti spavaš. Djaei se tvojoj školska zatvaraju vrata, jezik se tvoj iz škole izključuje, a u sredinu se tvoju nikad site nasoljaju pijavice, svega toga ti, judui narode, neopažáš, uza sve to ti još uvlok duboki san snivaš.

Koliko će to trajati, kako li ćeš dugo drlemati, kamo li ćeš dospjeti?

Probudi se narode, neprijatelji ti tvoji o glavi rado. Upoznaj jednom sam sebe. Nećekaj spasenje od tvojih protivnikah. Novjeruj svakomu šarobragošaru. Pođmi jednom već sam o svojoj koristi misliti.

Što su učinili Seljani, oprostí jim Bog grihe! Dadoše se zavesti, podpisaše molbenicu na Gjuntu, da jih odciepi od podestarije Kanfanarske, a da jih rovinjskoj pripoji. Čujem, da je Gjunta spremna uslišati jim molbu. Kakova korist Seljanom odatlo? Nikakova. Od toga će imati jedino to, da će biti u svaćen od bradašah rovinjskih izsmijani. — Valjda je mislio vaš krivi prorok talijanski, da će moći postići u Rovinju ono, što nije mogao postići u Kanfanaru. Kukavni Seljani! Jadni ljudi! ali ste nizko pali, kad se dadeće varati od svakoga brbljavena, na koga se namjorite! Oh vi još nepoznajete svieta, vi još neznate, da današnji proroci jedno misle, a drugo govore; vi još nerazumíte, da svaki misli najprlje za se, a onda za nikoga!

Možda još nije prekasno, da svoju molbu opozovete. Uđinite to odmah; neodvlađite ni časa. Stvar je veoma važna, kasnije bit će vam žao, ali će biti prekasno. — Vašem u pako proroku bih savjetovao, neka se nepača u stvari, koje se njega netiču, nego neka se bavi svojim poslom. A vi, braće moja, nevjerkajte odsad unapred nikomu, koji vas napućuje, da se odciepite od svoje krvi, a tudjoj priljepite, jer onda ste gotovo i za uvjek propali. Toliko vam voli vaš iskreni prijatelj. —

Svašta ponešto.

Kako se brani narod i narednost.

U saksanskoj zemlji, kraljevstvu u Njemačkoj, živi još i dandanas kakih 142000 Slavenah, koje Niemci zovu *Vendi*,

a oni sami sebe *Lužički Srbi* od Lužicah, kraja gdje stanuju. Oni su od svih stranah obkoljeni Niemci, koji poniemčeše svu njihovu ostalu braću, što su u stara vremena tu na daleko i široko stanovali, a njih nemogu pa nemogu nikako da poniemče. Ali se znaju i braniti! Evo što pripovieda o tom neki André u svojem putopisu. U Budišinu, glavnom mjestu lužičkom, neki seljak razpiše prodaju svojega imanja, tko dade više njemu da ostane. U dan dražbe našao se medju kupci i jedan Niemac, pa će baš na njemu da ostane imanje za 13,000 talirah, i on odmah da izbroji te novce i to u gotovini. Mislite li, da je susjedstvo to dopustilo? Nipošto! Nego se razletiše na sve četiri strane i neumiriše se dotle, dokle nisu našli čovjeka svoje krvi i jezika, koji je Niemca nadbio i imanje makar i proplatio. „Nedamo Niemcu ovamo, vapijahu pobunjeni seljaci, nećemo da se medju nami nasoli, pa da onda za dvoje ili troje njegove niemčadi pošlju u školu njemačkoga učitelja i za našu djecu; jer mi jesmo i hoćemo da ostanemo do vjeka, mi i naša djeca, pravi čisti Srbi, pravi čisti Slaveni, kao što su nam i otei bili!“ Iz toga se jasno vidi, kako se mogao oduvati onaj narod posried Niemcah, a da se nije kroz toliko vjekovah ni danas poniemče. Liep je ovo izgled svoj slavenskoj braći, gdje se god nahode u jednakoj pogibli, da se isto tako i oni opru navali tudjega plemena i tudjega jezika!

Franka i Jurina.

Fr. Ča mi to, Jurino, duris, kako mokra kokoša?
 Ju. Promišljam, kako se more olovku jako labko nesreća pripeti.
 Fr. Ča je to bilo?
 Ju. Kad je ono neki dan bil on vetar i ono zlo vreme, sedem ti na Voloskom na tragotičinu

da se provezom morem v Roku, pak je malo falilo, da se nismo putem prevrnuli i za vavek utopili!

Fr. Ča neznaš plavat?

Ju. Nisam se mogal nikad navadit.

Fr. Koliko puti si bil u moru?

Ju. Nikad, ter ti dem, da neznam plavat, pa kako sam mogal ni u more.

Fr. Tako to si i ti, kako i naši Šarenjaki, ki deju, da se još u nijednom istarskom oficiju nit govori nit piše hrvatski, pak da dotle nemogu bit ni škole hrvatske.

Ju. Ča se to okol meno osmeluješ?

Fr. Trubilo! a ča nisi to i zaslužil, kad si rekai, da se nisi mogal navadit plavat, a nisi nikad ni u moru bil? Pak ča nisu isto takova trubila i naši Šarenjaki, kad nedaju da se naš istarski puk vadi u školi hrvatski štati i pisati, pak mu onda vole, da se u Istroj nigdo hrvatski nepiše? — Ki se je ikad navadil prez školu pisati, kako ni prez vode plavat! —

Književne vesti.

Poštovanim mojim čitateljem.

„Časovi književne zabave“.

koje sam lani u proljeću na sviet izdao i upisnikom razaslao, u mene još imaju u nekoliko iztisaka po upisnu cieniu od 80 novč.

Molim gg. skupljače, pa i upisnike, koji nisu primili ove moje knjige, neka mi javo, kamo da jim se pošalje; jer mi to treba znati, da se knjiga na pouzdano šalje, a one, koji su primili knjigu, neka mi ili pošalju naznačenu upisnu cieniu, ili povrate knjigu.

Svrh oglaseno knjige u mene još ima u nekoliko iztisaka napose na sviet izdanih ovih spisa po naznačenu cieniu: 1. „Vazetje Sigeta grada“ (Uvod i tumač. 1866.) po 50 novč.,

2. „Danica ilirska“ (1863-67.) po 2 st., ukoričena po 2 st. 50 novč. 3. „Književna zabava hrvatsko-srbska (zvezak I-IV. 1868-69.) ukoričena po 1 st. 20 novč., 4. „Krvava knjiga, ili spomenik na 405 godina poslije propasti slavnoga kraljevstva bosanskoga“ (1869) po 30 novč.; 5. „Časovi književne zabave za hrvatski i srbski narod“ (zvezak V. i VI. 1870.) po 80 novč. i 6. „Lira“ (Različne pjesme. Knjiga I-II. 1870-71.) po 1 st. 20 novč. — Kako tko naruči ovih spisa, odmah će mu se poslati, pa to ili po gotovinu, ili na pouzćeće.

Od mjeseca svibnja lanjske godine svakoj naruci i opremi *besplatno* prilazem poviše iztisaka znanih „Slova nad grobom Ljudevita Gaja“, izgovorenih (1872. dne 22. travnja) slavnim našim akademikom *Franom Kurclcem*.

U Zagrebu 4. travnja 1873.

VELIMIR GAJ.

Tožak. Nauk, kako mogu mali posjednici, navlastito seljaci, poboljšati svoje gospodarstvo, da im bude plodnije. — Pod tim imenom je napisao knjižicu *Dragutin Strašimir*, a izdalo ju uredništvo *Pudkoga Prijatelja u Varašdinu*. Ova knjižica zlata valja, a nestoji nego 5 (pet) novčićah! Neka se više njih složi, pa neka pišu po nju uprav u Varašdinu rođenomu slavnomu uredništvu, jer je vriedno.

Zdravoslovje. Nauk, kako mora naš seljak živjeti, djecu si odgajati, kuću graditi itd. da bude zdrav i dulje živi. Napisao učitelj *Davorin Trstanić*, a za knjigu priredio iz „*Pudkoga Prijatelja*“ i izdao *Dragutin Jagić u Varašdinu* brzotiskom *Platzera*. Dosad je izišao I. zvezak.

Novinstvo. — Mjesto lista *Crnogorac*, što je prestao izlaziti, jer mu bješe zabranjeno ulaziti u Tursku i Austriju, hoće se na Cetinju nastajućim svibnjem početi štampati novi politični list pod imenom *Glas Crnogoreca*, pa ona gospoda, koja su prestavšega rado štala, neće siguro ni nastavšemu uzkratiti svojega blagovoljcuja.

ISKRICE.

Hoćeš li, da poznaš prijatelja svoga?
 Pazi, kako zbori od naroda tvoga. —
 Ako ti na narod i na jezik mrzi,
 Kako ljuta zmiju odmah ga odvrzi:
 Neišće u tebe pajdaša ni druga,
 Nego hoće jadan, da mu budeš sluga!

* * *

Ako hoćeš djecu dobro odgojiti,
 Šalji ju u školu knjigu izučiti;
 Ali dobro pazi, tko ti djecu budi,
 Jer kakvo su škole, takovi su ljudi!

* * *

Ako hoćeš da ti diete što nauči,
 Pazi da se tudjim jezikom nenuči:
 Dokle bi se tudji jezik naučilo,
 U svojem bi liepo nauke svršilo!

* * *

Nevjeruj onomu, ki tvoj jezik zbori,
 Pak neće da s tobom hrvatski govori;
 I ako mu kada tvoj jezik omili,
 Znaj da se nahodi u nekakvoj sili!

* * *

Tko svoj jezik kudi, a tudjemu voli,
 Taj se jadan vragu za blagoslov moli:
 Ni u vraga sreće, ni u njega glave,
 I još hoće da ga svi štaju i slave!

Neukû Nauka.

Duhan proti pčelinu obodu.

Neki pčelar preporuča duhanov sok proti pčelinu obodu, ovimi riečmi: „Ja sam — veli isti — imao jednom posla kod mojih pčelah, a pri tom sam pušio iz cigare. Na jedan mah dodje mi jedna pčela na ruku i ubode me svojom žaokom, ja izvadim cigaru iz usta, i s onim mokrim krajem pritisnem ono ubodeno mjesto, izvadih najprije žaoku. Niti mi je to mjesto oteklo, niti me je bolelo, samo me je malo svrbilo. Ja to docnije pokušam na drugih od pčele ubodenih lica — pak ni kod njih ne biše ni bola ni otoka.

(Gosp. list dahn.)

Različite vijesti.

* **Vienčanje Nadvojvodkinje Gizele**, projasne kćeri našega premilostivoga cesara i kralja, obavilo se dne 20. travnja u Beču s bavariskim princem Leopoldom. Na svečanosti i veselju bili su prvi dostojanstvenici carstva, kao također izaslanici obih polah države; a radost otčinu iskreno dičili svi austrijski narodi, pa tim zasvjedočili, da su u vjernosti prama sjajnoj vladajućoj kući svi složni i ujedinjeni.

* **Papa Pio IX. i narodne škole.** Njemačka vlada hoće, da do kraja iztrčbi i zatara ono nekoliko naše braće Poljaka, što jih još ima u Pruskoj, pak je već i samim kateketom zabranila, učiti u školi djecu nauk kršćanski u materinskom poljskom jeziku, nego da moraju u njemačkom. Biskup poznanski, grof Ledolovski; taj se je vladinoj naredbi suprotstavio te naredio kateketom, neka uče kao i do sada. Dakako da su kateketi poslušali svojega pastira, al su poradi toga bili od vlade i oni iz službe protjerani, i sam biskup strogo ukoren i u svojih dohodih pristrizhen. Ledolovski se na sve to Papi potužio. Na 24. prošloga ožujka mu Papa odgovori pismom, u kojem veli, da je ta naredba protivna duševnomu razvitku djeco, pak hvati tom prigodom postupanje njegovo i njegovih kateketah, bodroč jih i kripeč, neka ustraju do kraja na putu istine i pravde. Milo nam je dodati, da su i u Rojana kraj Trsta hoćeli, da se slovenska djeca u III. i IV. razredu uče nauk kršćanski u talijanskom jeziku, al da Nj. Preuzvišenost, naš presvjetli Biskup, nije toga dopustio, jer je protivno kršćanskomu djece odgojenju.

* U Tinjenu je novo zastupstvo izabralo za načelnika g. Josipa Dr. Depieru, a za viećnike gg. Vicka Krizmanića, Andreja Brečevića, Mata Bratulića, Srećka Giorgisa, Ivanu Rajka i Ivana Preoca. U svojoj prvoj sjednici da je zastupstvo zaključilo, čuvati i gojiti občinske šume, onda da se je posavjetovalo, kako će najprije i najglaglje izplatiti občinski dug, a da se obćinari neprenapre, U toj istoj sjednici da se je odredilo, da ima doći što prije učitelj za tinjansku školu. Samo nam naš dopisnik nejavlja, da li će ta škola biti u jeziku talijanskom, kao i do sada, il pak u našem materijskom, kao što bi po zakonu imala i biti. Nadamo se, da ćemo i to doznati, a onim tamo obćinarom svjetujemo, neka išću od svojih zastupnikah, da zakon vrše. U ustavnoj zemlji, kao što je naša, tko se zakonu nepokori, taj nije za slobodu, nego proti slobodi.

* **Fazinska realna gimnazija.** Zemaljski odbor porečki je na novo raspisao natječaj (konkurs) za učiteljska mjesta na

novu - ustrojenuj talijanskoj gimnaziji pazinskoj. Dakle sad 61,000 istarskih Talijanah ima s lošinjskom tri gimnazije i jednu realnu školu, a 174000 Slavenah neima još ni svojih pučkih školah. Živila jednakost i §. 19. temeljnih carevine zakonah!

* **Magjarska objest.** Akoprem su Hrvatskoj zakonito priznate narodne boje, Magjari ipak nedaju, da se na svjetskoj izložbi u Beču označe hrvatske izložbine crveno-bielo-modrim hrvatskimi bojami, nego da mora i što je hrvatskoga sve nositi na sebi pečat magjarstva, premda dolazi baš iz Hrvatske treći dio svega, što će tamo izložiti sva Stjepanova kruna. A od 400.000 f. što se je doznačilo za izložbene troškove iz obće ugarsko-hrvatske kase, u koju curi i hrvatski pot, Hrvatskoj se nije u tu svrhu namionilo nego proajačkih 6900 f. Pa da nisu Magjari Hrvatom braća! Jesu, jer je bio i Kain brat Abelu!

* U Zadru je počeo izlaziti novi politični list na hrvatskom i talijanskom jeziku, kao glasilo petorice, što su u carevinskom vieću pomogli stvoriti novi izborni zakon. Da se tomu poduzoću veselo najviše naši neprijatelji, to je jasno svakomu tko zna, koliko nam sloge treba svim i svuda ako ćemo, da se prigodom dojdućih izborah u carevinsko vieće razno neosramotimo. Nego šujemo, da baš rad sloge i jedinstva vraćaju taj list svojemu uredništvu sa svih stranah, kako je dosad prispio!

* **Ministrom predsjednikom** u kneževini Srbiji mjesto pokoj. Blaznaven je postao g. Ristić, koji se sad nalodi u Beču poradi srbskih železnica. Knez Milan da misli u Carigrad, da se pokloni caru turskomu i da vidi, nebi li ga s ljepš nagovorio, da vrati Srbiji grad Zvornik, što se proti ugovoru nalazi još jednako u turskima rukama.

* **Njemački car Vilim** poslao je nedavno dva topa (lumbarde), uzeta Francozom, nekome selu šopronske županije u Ugarskoj, da ih salju u zvona. U ovomu je samo to smišeno: da je to i u očima magjarskih listovah plemenit čin nabožno darožljivosti. Al kad ovom slično poklone čini ruski car kojoj pravoslavnoj obćini, onda je to već čin, koji pobudjuje na izdajstvo!

* **Iz francuske javljaju:** da je Vilim car pristao: da se njemačka vojska mjesto petog Rujna petog Kolovoza izvede iz francuske; al da se ovaj gubitak nadoplati Niemeem; gubitak, što se neće kruhom francuskim hraniti i vinom pojiti prieko cijelog mjeseca; ovo njemačko carstvo miriši na bursu

* **Što je svijet dužan?** Slicedeći podateci daju pregled državnih dugovah čitavoga svijeta. U Evropi ima najveći dug Englezka, naime 7900 millunah for. Zatim Francezka 7480, Italija 3600, Ruska 3550, Austro-Ugarska 3060, Španjolska 2610, Turska 1240 Njemačka 2080 mil. Ukupni dug svih evropejskih državnih i municipalnih dugovah iznosi od prilike 34.000 millunah for. (daklo 34 miliarde). Amerika duguje millunah, Azija 1350, Afrika 390, a Australija 380 millunah. Ukupno 42 miliarde. — Pri tom ipak valja opaziti, da se po ovih brojevih neima računati teret, koj razne države sa dugom imadu; jer dočim n. pr. Englezka za svoje dugove plaća kamate od 3 1/2 postotka, pluća Danska 9 postotakah.

Sa tršćanskoga tržišća.

Na tržišću sve kao i zadaji put.

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 16 — 30 Aprila 1873.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	—
Carški dukati (eckini)	5.12	5.12	5.12	5.16	—	5.16	5.16	5.17	5.17	5.17	5.71	—	5.17	5.18	5.16	—
Napoleoni	8.67	8.67	8.68	8.69	—	8.70	8.71	8.71	8.72	8.72	8.73	—	8.70	8.77	8.73	—
Liro Ingleske	10.90	10.91	—	10.93	—	10.91	10.91	10.96	10.96	10.96	10.96	—	10.96	10.98	10.97	—
Srebro prid (aggio)	107.—	107.10	107.10	107.25	—	107.33	107.50	107.30	107.63	107.63	107.75	—	108.—	108.50	108.20	—

Vlastnik A. Karabaloć.

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Novak.

Tisk. Sinovi K. Amati.